BİLGİ NOTU

Amerika'nın Denizcilik Eylem Planı Hk.

DEHUKAM

ANKARA ÜNİVERSİTESİ
DENİZ HUKUKU
ULUSAL ARAŞTIRMA MERKEZİ

ANKARA UNIVERSITY
NATIONAL CENTER FOR THE
SEA AND MARITIME LAW

Atıf İçin: DEHUKAM, "Amerika'nın Denizcilik Eylem Planı Hk.", Ankara Üniversitesi Deniz Hukuku Ulusal Araştırma Merkezi Bilgi Notları, (2025).

+90 312 212 11 89
/dehukamtr
www.dehukam.org
info@dehukam.org
Emek Mahallesi, 19. Sokak. No:84,
06590 Çankaya/Ankara, Türkiye

www.dehukam.org

BİLGİ NOTU

Konu: Amerika'nın Denizcilik Eylem Planı Hk.[1]

Amerika Birleşik Devletleri (ABD) Başkanı Donald J. Trump tarafından 9 Nisan 2025 tarihinde, Amerika'nın Denizcilik Hakimiyeti'nin Yeniden Tesisi (*Restoring America's Maritime Action Plan*) başlıklı bir Başkanlık Kararnamesi imzalanmıştır. Bu kararname kapsamında ABD'nin denizcilik sektörünü ve işgücünü canlandırmak, ulusal güvenliği sağlamak, ekonomik refahı geliştirmek amacıyla kapsamlı bir Denizcilik Eylem Planı oluşturulması öngörülmüştür. Ayrıca kararnamede, belirli süreler içerisinde gerçekleştirilmesi gereken hedefler ortaya koyulmuştur[2]. Bu hedefler doğrultusunda, 13 Şubat 2026'da ABD Başkanı Donald J. Trump liderliğinde Amerika'nın Denizcilik Eylem Planı (America's Maritime Action Plan) yayımlanmıştır. Planda, önceki Başkanlık Kararnamesinde belirtilen hedeflere ilişkin değerlendirmelerde bulunulmuştur.

ABD'nin denizcilik gücünü yeniden inşa etmeyi hedefleyen kapsamlı bir strateji belgesi olan bu planda, ABD'nin küresel ticaretteki rekabet gücünün, ulusal güvenliğinin ve ekonomik dayanıklılığının denizcilik sektörü ile doğrudan bağlantılı olduğu varsayımından hareket edilmektedir. Plana göre, ABD'nin ticari gemi inşa kapasitesi uzun yıllar boyunca stratejik odak eksikliği, karmaşık kamu alım süreçleri, yetersiz federal finansman ve özel sektör yatırımlarının sınırlı kalması gibi nedenlerle zayıflamış olduğu tespit edilmektedir. Bu durumun yalnızca ekonomik rekabet gücünü değil, aynı zamanda deniz ulaştırmasına dayalı tedarik zincirlerinin güvenliğini de olumsuz etkilediği söylenmektedir. Günümüzde dünya genelinde inşa edilen ticari gemilerin %1'inden daha azı ABD tersanelerinde üretilmektedir. ABD'de aktif gemi inşa kapasitesi oldukça sınırlı olup; büyük okyanus gemilerini inşa edebilecek sadece birkaç tersane bulunmaktadır. Buna karşılık stratejik rakip ülkelerin, daha düşük maliyetlerle ve devlet destekli politikalarla küresel gemi inşa pazarında belirleyici konuma geldiği ifade edilmektedir. Bu dengesizlik, ABD'nin dış ticaretinin büyük ölçüde yabancı yapımı ve yabancı bayraklı gemilere bağımlı hale gelmesine yol açmaktadır.

[1] 13 Şubat 2026 tarihinde yayınlanan Amerika'nın Denizcilik Eylem Planı için bkz. <https://www.whitehouse.gov/wp-content/uploads/2026/02/Restoring-Americas-Maritime-Dominance.pdf> (Erişim Tarihi 27.02.2026).

[2] 9 Nisan 2025 tarihinde yayınlanan Başkanlık Kararnamesi için bkz. <https://www.whitehouse.gov/presidential-actions/2025/04/restoring-americas-maritime-dominance/> (Erişim Tarihi 27 Şubat 2026).

Bu bağlamda planın temel amaçları olarak; ABD'nin Denizcilik Endüstriyel Tabanı'nı (Maritime Industrial Base – MIB) yeniden canlandırmak, yerli tersaneleri modernize etmek, nitelikli iş gücü yetiştirmek ve denizcilik alanında ulusal güvenliği destekleyen sürdürülebilir bir endüstriyel yapı oluşturmak olduğu vurgulanmaktadır.

Denizcilik Eylem Planı, dört temel amaç üzerine kurulmaktadır:

- ABD gemi inşa kapasitesinin yeniden inşası,
- Denizcilik iş gücü eğitim ve öğretiminin reformu,
- Denizcilik Endüstriyel Tabanı'nın korunması,
- Ulusal güvenlik, ekonomik güvenlik ve endüstriyel dayanıklılığın güçlendirilmesi.

I. ABD GEMİ İNŞA KAPASİTESİNİN YENİDEN İNŞASI

A. STRATEJİK ÇERÇEVE

Denizcilik Eylem Planı, ABD'nin gemi inşa kapasitesini yeniden kurmayı "ulusal öncelik" olarak tanımlamaktadır. Buradaki husus yalnızca daha fazla gemi üretmek değil; kriz dönemlerinde hızlı üretim yapabilen, sürdürülebilir ve rekabetçi bir endüstriyel ekosistem oluşturmayı hedeflemektedir.

Bu bağlamda plan; kamu alım politikaları, sermaye yatırımları, tedarik zinciri güvenliği ve iş gücü planlamasının eşgüdümlü şekilde ele alınması gerektiğini vurgulamaktadır. Çok yıllı sözleşmeler, dijital mühendislik, modüler üretim teknikleri ve stratejik yatırımlar gibi araçlar bu dönüşümün temel bileşenleri olarak öngörülmektedir.

B. YERLİ GEMİ İNŞA KAPASİTESİNİN ARTIRILMASI

ABD'de 400 feet (yaklaşık 122 metre) üzeri gemi inşa edebilen tersane sayısı oldukça sınırlı olup bu sayı sadece 8 olarak tespit edilmektedir. Ayrıca yüksek ilk yatırım maliyetleri yeni tersanelerin kurulmasını zorlaştırmakta, mevcut tersaneler ise yenilikçi üretim tekniklerine geçişte yeterince teşvik edilmemektedir.

Plan, bu sorunu çözmek amacıyla şu adımları önermektedir:

- Tersane altyapısının modernizasyonu (kuru havuzlar, vinçler, otomasyon sistemleri),
- Liman ve demiryolu bağlantılarının güçlendirilmesi,
- Dijital planlama ve veri entegrasyonu ile üretim sürecinin hızlandırılması,
- Kamu-özel sektör ortaklıklarının teşviki,

- Yapay zekâ, artırılmış gerçeklik ve eklemeli imalat gibi ileri teknolojilerin kullanılması.

Bu adımların amacı, gemi üretim sürelerini kısaltmak, maliyetleri düşürmek ve tersanelerin kriz anlarında hızlı üretim yapabilmesini sağlamak amaçlanmaktadır.

C. KAMU TERSANELERİNE YAPILAN YATIRIMLARIN TEŞVİK EDİLMESİ

Askeri ve sivil gemi bakım-onarım kapasitesini güçlendirmek için kamu tersanelerine büyük ölçekli yatırımlar yapılması öngörülmektedir. Dijital altyapı, elektrik sistemleri ve modern savaş sistemlerine uyumlu teknik donanımların yenilenmesi bu sürecin parçası olarak görülmektedir. Bu yaklaşım, deniz gücünün sürdürülebilirliği açısından kamu tersanelerinin stratejik önemini yeniden vurgulamaktadır.

D. GEMİ İNŞA YATIRIMLARINI VE İŞGÜCÜ BÜYÜMESİNİ TEŞVİK ETMEK İÇİN DENİZCİLİK REFAH BÖLGELERİ OLUŞTURMAK

ABD denizcilik endüstrisinin güçlendirilmesi, denizcilik hazırlığını sürdüren topluluklara stratejik sermaye aktarımını gerektirmektedir. 2017 tarihli Fırsat Bölgeleri (Opportunity Zones) modelinden esinlenen yeni Denizcilik Refah Bölgeleri (MPZs) uygulamasının oluşturulması, ABD'nin denizcilik endüstrilerine ve kıyı topluluklarına yerli özel sermaye ile müttefik yatırımlarının artması amaçlanmaktadır.

E. TEDARİK ZİNCİRİ VE TALEP SORUNLARININ GİDERİLMESİ

ABD gemi inşa endüstrisi, tedarik zincirinin aksaması ve istikrarsız talep nedeniyle üretim sürekliliğini sağlayamamaktadır. Plan, bu sorunu çözmek için uzun vadeli finansman, vergi teşvikleri ve üretim bazlı krediler gibi araçları önermektedir.

Ayrıca ABD bayraklı ticaret filosunun büyütülmesi ve devlet destekli yük garantileri gibi mekanizmalarla özel sektör yatırımlarının teşvik edilmesi planlanmaktadır.

F. ULUSLARARASI ORTAKLIKLARIN GÜÇLENDİRİLMESİ

Bu plan, müttefik ülkelerle ortak yatırımların artırılmasını da stratejik bir araç olarak görmektedir. Bu kapsamda, yabancı tersanelerin ABD'de yatırım yapmasını teşvik eden ikili anlaşmalar, "köprü stratejisi" olarak adlandırılan ortak üretim modelleri, federal programların genişletilmesi ve ekonomik diplomasinin arttırılmasını önermektedir.

Bu yaklaşım, küresel rekabet ortamında ABD'nin kapasite açığını kısa vadede kapatmayı ve uzun vadede yerli üretimi güçlendirmeyi hedeflemektedir.

II. DENİZCİLİK İŞ GÜCÜ EĞİTİM VE ÖĞRETİMİNİN REFORMU

A. DENİZCİLİK İŞ GÜCÜNÜN ÖNEMİ

Plan, denizcilik sektörünün sürdürülebilirliği için nitelikli insan kaynağının hayati olduğunu vurgulamaktadır. ABD bayraklı filonun büyümesi için yeterli sayıda eğitimli denizciye ihtiyaç duyulmaktadır. Bu bağlamda denizcilik eğitim kurumlarının güçlendirilmesi ve yeni nesil mesleki eğitim modellerinin geliştirilmesi planın temel hedefleri arasında görülmektedir.

B. DENİZCİ EĞİTİMİNİN VE ÖĞRETİMİNİN GENİŞLETİLMESİ

Planda, ABD'de denizci olmak için gerekli olan "Merchant Mariner Credential" (MMC) belgesini almak uzun ve maliyetli bir süreç olarak değerlendirilmektedir. Bu nedenle belge, dijital başvuru sistemlerinin geliştirilmesi, simülasyon temelli eğitimlerin kabul edilmesi ve bazı bürokratik süreçlerin kısaltılması gibi reformları öngörmektedir.

Bu reformlar sayesinde eğitim süresinin kısaltılması ve daha fazla kişinin denizcilik mesleğine yönlendirilmesi hedeflenmektedir.

C. DENİZCİLİK AKADEMİLERİNİN MODERNİZASYONU

ABD denizcilik eğitim sisteminin merkezinde yer alan ABD Deniz Ticaret Akademisi (U.S. Merchant Marine Academy) kampüsünün altyapı sorunları plan kapsamında ele alınmaktadır. Kampüs binalarının yenilenmesi, eğitim altyapısının modernize edilmesi ve uzun vadeli yatırım planlarının uygulanması önerilmektedir. ABD'nin gelecekte ihtiyaç duyacağı denizci subay kadrosunu yetiştirmek açısından bu modernizasyonun kritik bir öneminin olduğu belirtilmektedir.

D. TEŞVİK PROGRAMLARI VE KARİYER DESTEKLERİ

Plan, yeni bir "Denizci Teşvik Programı" oluşturulmasını önermektedir. Bu program kapsamında öğrencilere finansal destek sağlanması, eğitim kurumlarının fonlanması ve mezunların sektörde kalmasını teşvik edecek hizmet yükümlülükleri gibi araçlar yer almaktadır.

Bu yaklaşım, iş gücü arzını artırmayı ve sektördeki personel açığını kapatmayı amaçlamaktadır.

E. DENİZCİLİK SEKTÖRÜNÜN İHTİYAÇLARI – EĞİTİM KAPASİTELERİNİN GELİŞTİRİLMESİ

ABD'nin artan denizcilik ihtiyaçlarını karşılayabilmesi için eğitim kapasitesinin güçlendirilmesini ve sektördeki işgücü ile beceri açıklarının kapatılması amaçlanmaktadır. Bu

kapsamda mevcut akademiler, çıraklık sistemleri ve hızlandırılmış eğitim programlarının geliştirilmesi; Ar-Ge faaliyetleri, bölgesel ortaklıklar ve mali teşviklerle desteklenmesi öngörülmektedir.

Plan, askeri personelin sahip olduğu denizcilik deneyiminin sivil sektöre aktarılmasını önemli bir fırsat olarak değerlendirmektedir. Askeri eğitim ve deniz hizmetlerinin sivil yeterlilik belgelerine sayılması önerilmektedir. Nihai olarak sertifikalı denizci sayısının artırılması ve tersanelerin uzun vadeli üretim kapasitesinin sürdürülebilir biçimde geliştirilmesi hedeflenmektedir.

III. DENİZCİLİK ENDÜSTRİYEL TABANININ KORUNMASI

A. STRATEJİK ÖNCELİK: YERLİ ENDÜSTRİYEL TABAN

Eylem Planı, denizcilik endüstriyel tabanının korunmasını ulusal güvenlik meselesi olarak tanımlamaktadır. ABD'nin ticaretini taşıyan gemilerin büyük ölçüde yabancı bayraklı olması, kriz anlarında ciddi güvenlik riskleri doğurmaktadır. Bu nedenle yerli gemi üretimi ve ABD bayraklı gemi sayısının artırılması stratejik bir zorunluluk olarak görülmektedir.

B. YERLİ ÜRETİMİ TEŞVİK EDEN POLİTİKALAR VE LİMANLARA GİRİŞLERDE ALINACAK VERGİLER

Kamu alımlarında yerli üretim tercihinin güçlendirilmesi ve ABD yapımı gemilerin kullanımını teşvik eden düzenlemelerin sıkılaştırılması önerilmektedir. Ayrıca yabancı yapım gemilerin ABD limanlarına girişinden alınacak evrensel bir ücret sistemi önerilmektedir. Ücretlerin limanlara giriş yapan ürünlerin %0,125 oranında olması planlanmaktadır. Bu ücretlerin bir kısmının Denizcilik Güvenlik Fonu'na diğer kısmının ise limanların bakımına ayrılması öngörülmektedir.

C. KAMU ALIM SÜREÇLERİNİN İYİLEŞTİRİLMESİ

Güçlü bir gemi inşa sektörünün ABD'nin savunma, ticaret ve bilimsel faaliyetleri için kritik olduğu vurgulanmaktadır. Mevcut federal gemi tedarik süreçlerinin parçalı ve karmaşık yapısı gecikmelere ve maliyet artışlarına yol açmaktadır. Bu nedenle çok yıllı tedarik modelleri, performans odaklı sözleşmeler, erken gereksinim tanımı, kurumlar arası iş birliği ve ticari standartların kullanımı önerilmektedir. Ayrıca yapay zekâ, dijital ikiz ve eklemeli imalat gibi gelişen teknolojilerin benimsenmesi, rekabetin artırılması ve müttefiklerle iş birliği yoluyla gemi

inşa kapasitesinin modernize edilmesi amaçlanmaktadır. Bu reformların amacı, gemi sipariş süreçlerini hızlandırarak üretim sürekliliğini sağlamak olarak ifade edilmektedir.

Plan, federal gemi alım süreçlerinin karmaşık ve yavaş olduğunu belirtmektedir. Bu nedenle standartlaştırılmış sözleşmeler, daha hızlı onay süreçleri ve kurumlar arası koordinasyon mekanizmalarının güçlendirilmesi önerilmektedir.

D. ÇİN HALK CUMHURİYETİ'NİN DENİZCİLİK, LOJİSTİK VE GEMİ İNŞA SEKTÖRLERİNİ HEDEF ALMASINA İLİŞKİN ALINAN ÖNLEMLER VE DENİZCİLİK SEKTÖRÜNDEKİ ROLÜ

2024 yılında ABD Ticaret Temsilciliği Ofisi (USTR), 1974 tarihli Ticaret Yasası'nın 301. Bölümü kapsamında, Çin'in denizcilik, lojistik ve gemi inşa sektörlerini hâkimiyet altına almaya yönelik eylem, politika ve uygulamalarına ilişkin bir soruşturma başlatmıştır. Soruşturma sırasında elde edilen bilgilere dayanarak USTR, 16 Ocak 2025 tarihinde soruşturmaya ilişkin kamuya açık bir rapor yayımlamıştır. "Çin'in Denizcilik, Lojistik ve Gemi İnşa Sektörlerini Hâkimiyet İçin Hedeflemesine İlişkin Rapor", Çin'in bu sektörlerde hâkimiyet kurmaya yönelik yaklaşımının makul olmadığı ve ABD ticaretini külfete soktuğu veya kısıtladığı yönündeki tespiti desteklemekte olup, bu nedenle yaptırıma konu edilebilir nitelikte olduğunu ortaya koymaktadır. Süreçte karşı tedbirlerin alındığı, değişiklik mekanizmaların işletildiği vurgulanmaktadır. ABD-Çin anlaşmasıyla yaptırımların kaldırıldığı belirtilmekle beraber uygulamaların geçici olarak askıya alındığı da ifade edilmektedir.

Planda, Çin Halk Cumhuriyeti'nin denizcilik, lojistik ve gemi inşa sektörlerine yönelik stratejik politikalarının ABD için rekabet baskısı yarattığı vurgulanmaktadır. Çin'in devlet destekli yatırımlarının ve düşük maliyetli üretim avantajının, küresel pazarda belirleyici hale geldiğine dikkat çekilmektedir.

IV. ULUSAL GÜVENLİK, EKONOMİK GÜVENLİK VE ENDÜSTRİYEL DAYANIKLILIK

A. DENİZCİLİK ENDÜSTRİYEL TABANI'NIN GÜVENLİĞİ

Planın son sütununda, denizcilik kapasitesinin ulusal güvenliğin ayrılmaz bir parçası olduğu vurgulanmaktadır.

MIB, Amerika Birleşik Devletleri'nin ulusal ve ekonomik güvenliği bakımından temel bir unsur niteliği taşımaktadır. ABD denizcilik politikasının yasal çerçevesi, ulusal savunmayı destekleyen

ve iç ile dış ticaretin sürdürülebilirliğini sağlayan bir ticaret filosunun varlığını zorunlu kılmaktadır. Bu kapsamda ABD mevzuatı, iç ve uluslararası ticaret kapasitesinin korunması, acil durumlarda donanma ve askerî faaliyetlere destek sağlanması, ticaret gemilerinin ABD mülkiyeti ve işletiminde bulunması, yüksek nitelikli ABD yapımı ve ABD mürettebatlı gemilerin muhafazası ile güçlü gemi inşa ve onarım altyapısı ile ticareti kolaylaştıran limanların geliştirilmesi olmak üzere beş temel hedef öngörmektedir. Ayrıca yerli gemi üretimi ve ABD bayraklı ticari filonun büyütülmesi, askeri lojistik ve kriz yönetimi açısından stratejik gereklilik olarak görülmektedir.

B. ABD BAYRAKLI TİCARET FİLOSUNUN GENİŞLETİLMESİ

ABD bayraklı güçlü bir ticaret filosu, kriz zamanlarında savunma yüklerinin taşınması için zorunlu görülmektedir. Mevcut filo büyüklüğü uzun süreli çatışma gereksinimlerini karşılamak için yetersiz olarak belirlenmektedir. Bu nedenle uluslararası ticarette kullanılacak ABD yapımı gemilerden oluşan Stratejik Ticaret Filosu oluşturulması önerilmektedir. Ayrıca Denizcilik Güvenlik Programı ve Tanker Güvenlik Programı'nın tam finansmanı planlanmaktadır. Temel amaç uluslararası ticarette faaliyet gösteren ABD yapımı ve ABD bayraklı gemi sayısının artırılması olarak belirlenmektedir. Bu sayede hem ekonomik rekabet gücü artacak hem de acil durumlarda lojistik bağımsızlık sağlanması öngörülmektedir.

C. DENİZCİLİK GÜVENLİK FONU

Uzun vadeli yatırımların sürdürülebilir finansmanı için bir "Denizcilik Güvenlik Fonu" kurulması önerilmektedir. Bu fon, altyapı yatırımları, gemi inşa projeleri ve iş gücü eğitim programlarının finansmanında kullanılması hedeflenmektedir.

D. OTONOM VE ROBOTİK SİSTEMLER

Yeni nesil denizcilik teknolojileri planın önemli unsurlarından biri olarak görülmektedir. Otonom gemiler, robotik bakım sistemleri ve yapay zekâ destekli navigasyon çözümleri geleceğin denizcilik stratejisinin merkezinde yer almaktadır. Modüler üretim yapıları sayesinde ülke genelindeki tersanelerde üretim yapılabilmekte, maliyetler düşürülebilmekte ve üretim ölçeklendirilebilmektedir. Bu teknolojiler için test alanlarının belirlenmesi ve standart gövde tasarımlarının benimsenmesi önerilmektedir.

E. ARKTİK BÖLGE STRATEJİSİ

Arktik bölgesi; ticaret, enerji kaynakları ve stratejik rekabet açısından önemli fırsatlar ve riskler barındırmaktadır. Buzulların erimesi bölgeye erişimi artırmaktadır. Bu nedenle planda, ABD'nin Arktik'te varlığını güçlendirmesi, buzkıran kapasitesini artırması, iletişim ve navigasyon altyapısını geliştirmesi, müttefiklerle iş birliğini derinleştirmesi, deniz ulaşım sistemlerinin kurulması, sürdürülebilir balıkçılığın korunması, deniz tabanı faaliyetlerinin korunması, enerji geliştirme fırsatlarının tanınması ve kara bazlı madencilik kaynakları için denizcilik erişiminin arttırılması ve seyrüsefer serbestisini koruması hedeflenmektedir.

Plan, Arktik su yollarının güvenliğini de stratejik bir mesele olarak ele almaktadır. Kuzey deniz rotalarının açılmasıyla birlikte bu bölgedeki jeopolitik rekabetin artacağı öngörülmektedir. ABD, bu bölgede varlığını güçlendirmeyi planlamaktadır.

F. YEDEK FİLO VE KRİZ HAZIRLIĞI

Acil durumlarda kullanılacak hazır yedek filonun modernize edilmesi değerlendirilmektedir. Bu hususta kurumlar arası bütçeleme stratejisinin geliştirilmesi, filoların bakımını teşvik etmek amacıyla ortaklıklar kurulması, paydaşlarla etkileşimi artırılması ve çeşitli kurumların yeniden sermayelendirilmesi önerilmektedir. Bu yedek filonun, askeri operasyonlar ve insani yardım faaliyetlerinde hızlı konuşlandırma kapasitesi sağlaması büyük bir ihtiyaç olarak ifade edilmektedir.

V. DÜZENLEYİCİ REFORMLAR

Plan, ABD denizcilik sektöründeki mevcut düzenleyici rejimin katı ve eski standartlar içerdiğini ve bu durumun yerli işletmeciler üzerinde gereksiz maliyet ve yük oluşturduğunu ortaya koymaktadır. Bu nedenle süreçlerin sadeleştirilmesi ve düzenleyici modernizasyonun önceliklendirilmesi gerekmektedir. Politika önerileri, gereksiz düzenlemelerin kaldırılmasını, izin ve denetim süreçlerinin hızlandırılmasını ve düzenleyici belirsizliklerin giderilmesini hedeflemektedir. Bu kapsamda ABD'deki birçok kurumun, bu hususla ilgili çeşitli düzenleyici hafifletme adımları atıldığı belirtilmektedir.

Ayrıca, otonom gemilere ilişkin tanım, personel, güvenlik, sertifikasyon, siber güvenlik ve sorumluluk alanlarında önemli mevzuat boşlukları bulunduğu tespit edilmektedir. Düzenleyici modernizasyon, yeniliği teşvik etmeyi, maliyetleri azaltmayı ve sektörün uluslararası rekabet gücünü artırmayı hedeflemektedir.

VI. YASAMA ÖNERİLERİ VE POLİTİKA UYGULAMASI

Denizcilik sektörünü güçlendirmek için yasal düzenlemelerin hayata geçirilmesi önerilmektedir. Bu düzenlemelerle; finansman mekanizmalar ve fonları, vergi teşvikleri, yerli üretimi destekleyen politikaları, eğitim burslarının sağlanması, Denizcilik Refah Bölgeleri'nin (MPZs) oluşturulması ve ABD bayraklı ticari filonun kapasitesinin artırılması yoluyla sektörün rekabet gücü, savunma kapasitesi ve ekonomik katkısının güçlendirilmesi amaçlanmaktadır. Uygulama sürecinde federal kurumlar arası koordinasyonun artırılması ve uzun vadeli bütçe planlaması yapılması kritik görülmektedir.

Bu düzenlemeler kapsamında yönetim politikalarıyla uyumlu olacak şekilde 2027 Başkanlık Bütçesi'nin yayınlanmasını takiben bu öneriler ve çalışmaların paket halinde Amerikan Kongresi'ne sunulması planlanmaktadır.

VII. SONUÇ

9 Nisan 2025 tarihinde, Donald J. Trump tarafından imzalanan Amerika'nın Denizcilik Hakimiyeti'nin Yeniden Tesisi hakkında Başkanlık Kararnamesi'nde denizcilik sektörünün ve işgücünün canlandırılması, ulusal güvenliği sağlanması, ekonomik refahı geliştirilmesi amacıyla bazı temel hedeflere yer verilmiştir. Bu kararnamede belirtilen hedefler doğrultusunda 13 Şubat 2026 tarihinde yayımlanan Denizcilik Eylem Planı'nda, kararnamedeki hedeflere ilişkin öneriler getirilmiştir. Başkanlık Kararnamesi'nde 16. Bölümü'nde geçen "Devletin Verimliliğin Artırılması" ve 8. Bölümü'nde geçen "Müttefik ve Ortaklar Aracılığıyla Rakiplere Bağımlılığın Azaltılması" hususları hariç olmak üzere Kararname'de belirlenen diğer hedefler Denizcilik Eylem Planı'nda ele alınmıştır.

Kararname'de belirtilen hedeflere yönelik aksiyon alınmasına ilişkin belirli süreler getirilmiştir. Bu sürelere uyulması ve harekete geçilmesi konusunda sadece Başkanlık Kararnamesi'nin14. Bölümü'nde yer alan "ABD Deniz Ticaret Akademisi'nin Modernizasyonu" ve "ABD Deniz Ticaret Akademisi İçin Beş Yıllık Sermaye İyileştirme Planının (CIP) Geliştirilmesi"[3] hususlarında sürelere uyularak aksiyon alınmıştır. Diğer hedefler hakkında çalışmalar yapılması ancak Denizcilik Eylem Planı'nın yayınlanmasıyla olmuştur.

Denizcilik Eylem Planı, ABD'nin küresel denizcilik gücünü yeniden tesis etmeyi amaçlayan kapsamlı ve çok boyutlu bir strateji belgesi olarak değerlendirilmektedir. Gemi inşa kapasitesinin artırılması, iş gücü eğitim reformu, endüstriyel tabanın korunması, ulusal güvenlik ve ekonomik

[3] ABD Deniz Ticaret Akademisi, <https://www.usmma.edu/about/facilities/campus-modernization> (Erişim Tarihi 27 Şubat 2026.)

odaklı yatırımlar gibi unsurları bütüncül bir çerçevede ele almaktadır. Plana göre güçlü bir denizcilik endüstrisi yalnızca ekonomik büyüme açısından değil, aynı zamanda ulusal savunma ve tedarik zinciri güvenliği bakımından da hayati öneme sahiptir. ABD'nin ticaretinin yürütüldüğü gemilerin büyük ölçüde yabancı bayraklı olması, stratejik bağımlılık riski yaratmaktadır. Bu nedenle yerli gemi üretiminin artırılması ve ABD bayraklı filonun genişletilmesi planın temel hedeflerinden olup ulusun denizcilik kapasitesini artırma ihtiyacı doğurmaktadır. Plan, küresel rekabet ortamında Çin başta olmak üzere rakip ülkelerin denizcilik sektöründeki yükselişine karşı kapsamlı bir karşı strateji geliştirmektedir. Uluslararası ortaklıkların güçlendirilmesi, yatırım teşvikleri ve diplomatik girişimler bu stratejinin önemli bileşenleri olarak görülmektedir.

Sonuç olarak, ABD'nin denizcilik alanındaki gelişimini ve küresel ticarette stratejik bağımsızlığını güçlendirmesi için 2027 yılında yayınlanacak Başkanlık Bütçesi ve yasama süreçleri Denizcilik Eylem Planı'nın hayata geçirilmesi bakımından büyük önem arz etmektedir.